

HRVATSKI SABOR

Klub zastupnika IDS-a, PGS-a, Unije i ISU-PIP-a
Zagreb, 9. prosinca 2025. g.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOG SABORA

Predmet: Amandmani na Konačni prijedlog zakona o naplati cestarine, P.Z.E. br. 223

Sukladno članku 196. Poslovnika Hrvatskoga sabora („Narodne novine“ 81/13, 113/16, 69/17, 29/18, 53/20, 119/20 – Odluka Ustavnog suda RH i 123/20), Klub zastupnika IDS-a, PGS-a, Unije i ISU-PIP-a, podnosi amandmane na Konačni prijedlog zakona o naplati cestarine, P.Z.E. br.223.

AMANDMAN 1.

Na članak 5.

U članku 5., iza stavka 7., dodaju se novi stavci 8. i 9., koji glase:

„(8) Za dionicu autoceste i/ili objekt koji su odlukom iz stavka 6. ovoga članka izuzeti od naplate cestarine, kriterije i mjerila za izuzeće naplate određuje ministar nadležan za cestovnu infrastrukturu, pravilnikom.

„(9) Pravilnikom iz stavka (8)., osobito će se voditi računa da kriteriji i mjerila za izuzeće naplate cestarine sadrže odredbe koje se odnose na dionice:

- za koje ne postoji druga razumna, sigurna i funkcionalna alternativna cesta državnog ili županijskog ranga,
- za koje alternativni prometni pravac dovodi do značajnog povećanja rizika, vremena putovanja ili opterećenja gusto naseljenih i/ili turistički osjetljivih područja,
- koje se nalazi na kratkoj dionici prema državnoj granici, a naplata bi poticala prelijevanje prometa na lokalne, manje sigurne ceste,
- koje služe kao primarni pristup većem gradu ili regiji,
- koje služe za obilazak kada zbog radova ili nesreće nije moguće koristiti alternativnu rutu,
- čija bi visoka cijena cestarine imala nerazmjeran socijalni učinak na određeni dio stanovništva.

Obrazloženje

Ovim amandmanom osigurava se to da odluka Vlade o izuzeću pojedine dionice ili objekta od naplate cestarine bude provediva, transparentna i utemeljena na jasno utvrđenim kriterijima i mjerilima.

Kako članak 5., stavkom 6., već predviđa mogućnost da Vlada odlukom uvede ili ukine naplatu cestarine, nužno je propisati tko, na temelju kojih kriterija i kojim postupkom određuje uvjete za izuzeće od naplate.

Ovaj amandman to rješava na način da ovlašćuje ministra nadležnog za cestovnu infrastrukturu da pravilnikom — kao podzakonskim i javno dostupnim aktom — propiše tehničke, prometne, sigurnosne, socijalne i ekonomske razloge za izuzeće, kao i uvjete pod kojima izuzeće može trajati te postupak utvrđivanja opravdanosti izuzeća.

Isto povećava pravnu sigurnost, sprječava arbitrarnost i osigurava da se izuzeća primjenjuju ujednačeno i predvidljivo na području cijele Republike Hrvatske.

AMANDMAN 2.

Na članak 7.

U članku 7., iza stavka 10., dodaje se novi stavak 11., koji glasi:

(11) Razlika u visini cestarina, uključujući koncesijske cestarine te sve pripadajuće pristojbe i naknade, za usporedive dionice autoceste, ne smije biti veća od 50% po kilometru za istu naplatnu skupinu vozila. Usporedivim dionicama smatraju se dionice iste ili slične tehničke razine i funkcionalnih karakteristika, neovisno o tome obavlja li naplatu javni upravitelj ili koncesionar.“

Obrazloženje

Ovim amandmanom osigurava se jednak tretman svih korisnika autocesta u Republici Hrvatskoj te sprječavanje stvaranja neopravdano velikih razlika u cijeni cestarine između različitih dionica, bez obzira na model upravljanja (državne autoceste ili koncesijske autoceste). Na taj se način štiti načelo jednakosti pred zakonom, ali i načelo razmjernosti u određivanju cijena javne usluge, osobito kada se naplata cestarine vrši putem koncesijskih ugovora odobrenih od strane države.

Ovaj amandmanom ne ograničava se fleksibilnost pri određivanju cijena, već se postavlja razuman maksimalni okvir koji sprječava situacije u kojima bi korisnici određene regije ili određene dionice bili u neravnopravnom položaju, uz razlike u cijeni koje višestruko nadmašuju realne troškove izgradnje, održavanja ili upravljanja.

AMANDMAN 3.

Na članak 60.

U članku 60., stavci 1. i 2., mijenjaju se i glase se:

„(1) Odredbe ovoga Zakona primjenjuju se i na koncesijske cestarine koje se naplaćuju sukladno ugovorima o koncesiji sklopljenim prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, do isteka roka na koji su ugovori o koncesiji sklopljeni, osim ukoliko

bitno izmijenjeni u skladu s odredbama zakona koji uređuje koncesije.

(2) Odredba članka 25. stavka 1. ovoga Zakona ne primjenjuje se kada je ugovorima o koncesiji sklopljenim prije dana pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji ugovoreno drugačije, i to do isteka roka na koji su ti ugovori sklopljeni, osim ako budu bitno izmijenjeni u skladu s odredbama zakona koji uređuje koncesije.“

Obrazloženje

Ovim amandmanom, stavkom 1., uklanja se iznimka kojom su koncesionari izuzeti od jedinstvene primjene kriterija i mjerila za određivanje visine cestarine. Naime, takvo izuzeće stvara duboko neravnopravan i diskriminirajući položaj za korisnike određenih autocesta, osobito u Istri, gdje su cijene cestarine već desetljećima znatno više nego na usporedivim državnim autocestama.

Ne postoji pravno, a ni ekonomski opravdani razlog da se koncesionare izuzme iz članka 7., ovog Zakona jer člankom 7., uvodi se jedinstvena i objektivna mjerila za određivanje cjenovnih politika na autocestama.

Oslobađanjem koncesionara primjene tih mjerila dolazi do narušavanja jednakosti korisnika, stvaranja paralelnog sustava naplate, održavanja nerazmjerno visokih cijena na koncesijskim dionicama te nemogućnosti da država ispravi postojeće očite nepravde u visini cestarina.

Stavkom 2., ovog amandmana uređuje se da se izuzeće primjene članka 25. stavka 1., odnosi samo na koncesijske ugovore sklopljene prije ulaska Republike Hrvatske u Europsku uniju i to isključivo u dijelu u kojem je u njima drugačije ugovoreno.

Ovo izuzeće vrijedi samo do isteka koncesijskog roka, odnosno samo dok ugovor traje u svom izvornom okviru. U trenutku kada se ugovor bitno izmijeni, u skladu sa Zakonom o koncesijama, takvo izuzeće više ne može postojati i primjenjuje se cjelokupni pravni režim ovoga Zakona.

Time se sprječava zlouporaba starijih koncesijskih ugovora za izbjegavanje novih pravila, situacija u kojoj bi se koncesije produživale ili mijenjale bez primjene modernih kriterija naplate, kao i stvaranje dvostrukih standarda za korisnike autocesta.

Ovaj amandman osigurava jednak tretman svih korisnika i usklađen je s praksom Europske unije, prema kojoj se starim koncesijama može priznati samo ograničena prijelazna zaštita, ali ne i trajni povlašteni status.

PREDSJEDNIK KLUBA ZASTUPNIKA

Dalibor Paus